

**UCHWAŁA NR XXXV/188/20
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na
lata 2021 - 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 roku poz. 713), art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 roku poz. 1876) **uchwala się, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 - 2025 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

Bogdan Koryga

GMINNY PROGRAM NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2021 – 2025

Wstęp

Osoby niepełnosprawne, bez względu na głębokość i rodzaj niepełnosprawności podlegają takim samym prawom i posiadają takie same prawa jak inni ludzie. Równy dostęp do korzystania z praw obywatelskich gwarantuje osobom niepełnosprawnym Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej oraz rezolucje wydane przez Radę Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym dotyczącym osób niepełnosprawnych jest Ustawa z dnia 27 VIII 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu niepełnosprawnych.

Działania na rzecz poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych powinny odbywać się zgodnie z założeniami określonymi w Deklaracji Madryckiej przyjętej przez Europejski Kongres na Rzecz Osób Niepełnosprawnych – Madryt 20-24.03.2002. Podstawowym założeniem Gminnego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 jest podjęcie takich działań, które będą zmierzać do nieustannego wyrównywania szans osób niepełnosprawnych względem osób pełnosprawnych jak również dążenie do pełnego rozwoju tych osób. Program obejmuje plan kompleksowych działań w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej, likwidacji barier architektonicznych i urbanistycznych, zwiększenie stopnia usamodzielnienia i zmniejszenie uzależnienia osób niepełnosprawnych od ciągłej pomocy osób trzecich w tym członków najbliższej rodziny. Wszystkie proponowane działania powinny być wsparte przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie. Gminny Program będzie realizowany we współpracy z instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz partnerami społecznymi. Przedstawione działania będą realizowane we współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi oraz osobami prawnymi poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych niezbędnych do ich przeprowadzenia.

Diagnoza

Gmina Świeszyno położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim. Stanowi 7,9% powierzchni powiatu. Sąsiaduje z Gminą Biesiekierz, Manowo, Bobolice oraz miastem Koszalin. Zajmuje powierzchnię 132,6 km². Gmina Świeszyno liczy 30 miejscowości, które łącznie składają się na 10 sołectw, są to: Dunowo, Giezkowo, Konikowo, Kurozwęcz, Mierzym, Niedalino, Niekłonice, Strzekęcino, Świeszyno oraz Zegrze Pomorskie. W 2019 r. Gminę Świeszyno zamieszkiwało 7 342 osoby. Na przestrzeni ostatnich 5 lat odnotowano wzrost liczby ludności o 503 osoby. Zjawisko zmiany liczby ludności w Gminie charakteryzuje się wzrostem każdego roku, co jest zjawiskiem niestandardowym w porównaniu z innymi gminami, gdzie zazwyczaj odnotowuje się spadek ogólnej liczby mieszkańców. Gminę Świeszyno w 2019 r. zamieszkiwało 3 696 kobiet i 3 646 mężczyzn. Odnotowuje się również duży wzrost osób w wieku poprodukcyjnym, co związane jest z ogólnopolskim zjawiskiem starzenia się społeczeństwa polskiego. Każdego roku przybywa osób starszych również w Gminie Świeszyno. W 2019 r. odnotowano ich 1 099 osób w wieku poprodukcyjnym, w tym 372 mężczyzn i 727 kobiet. W Gminie Świeszyno w analizowanym okresie najwięcej zasiłków pielęgnacyjnych przyznano osobom powyżej 16 roku życia ze znacznym stopniem niepełnosprawności (740), następnie dla osób powyżej 16 roku życia, którym wydano orzeczenie do 21 roku życia (441). Dużą grupę beneficjentów korzystających z zasiłku pielęgnacyjnego stanowią również zasiłki dla niepełnosprawnego dziecka (332) oraz świadczenia pielęgnacyjne (261).

Zatem odpowiednio realizowana polityka społeczna w Gminie Świeszyno powinna być prowadzona w kierunku umożliwienia osobom starszym i niepełnosprawnym aktywności na rynku pracy, aktywności w formie uczestnictwa w życiu społecznym, zapewnienia możliwości niezależności finansowej, aktywności fizycznej oraz zapewnienia lepszej opieki medycznej.

Duży wpływ na zjawisko wykluczenia ma rola stanu zdrowia, tzn. osoby w gorszym stanie zdrowia związanym z wielochorobowością i ograniczeniami funkcjonalnymi znacznie rzadziej uczestniczą w rynku pracy i w działalności społecznej, w wolontariacie, w edukacji. Istotny dla aktywności jest kapitał ludzki związany z poziomem wykształcenia, ale też i dochody. Osoby lepiej wykształcone i lepiej uposażone częściej, aktywniej uczestniczą w życiu społecznym. Wreszcie istotnym

elementem są koszty i alternatywy (koszt utraconych możliwości), tzn. obciążenia związane np. ze świadczeniem opieki długoterminowej i w ramach rodziny, które stanowią istotne ograniczenie możliwych aktywności w innych sferach życia.

W kontekście niniejszych rozważań bardzo istotne będzie wprowadzenie zmian w dotychczasowej polityce udzielania pomocy społecznej. Większy nacisk powinno położyć się na osoby znajdujące się w wieku poprodukcyjnym oraz niepełnosprawne, których przybywa coraz więcej z roku na rok. Aby przeciwdziałać zjawisku wykluczenia społecznego należy w dalszym ciągu realizować politykę na rzecz osób niepełnosprawnych. Uwagę skupić na przewyższaniu barier, które ograniczają aktywność osób starszych i niepełnosprawnych. Polityka dostępności powinna prowadzić do minimalizacji niekorzystnych zjawisk zachodzących w Gminie, aby przeciwdziałać zagrożeniom wykluczenia społecznego w przyszłości.

Program działań.

Program w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych stanowi uszczegółowienie dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Świeszyno na lata 2021 – 2030.

Założeniem Gminnego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest poprawa warunków życia zawodowego i społecznego niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Świeszyno i ich rodzin.

Konsekwentna realizacja programu pozwoli na osiągnięcie założonego celu strategicznego, jakim jest: wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Działanie Nr 1: Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych.

Cel działania: Zniesienie ograniczeń uniemożliwiających lub utrudniających dogodne, swobodne warunki ruchu w budynkach oraz w obszarach zurbanizowanych osobom niepełnosprawnym w celu prawidłowego ich funkcjonowania w miejscu zamieszkania i środowisku lokalnym.

1. Wdrożenie długofalowego programu likwidacji barier;
2. Zaproszenie do współpracy w zakresie likwidacji barier zarządców budynków;
3. Pozyskanie środków na realizację poszczególnych zadań z PEFRON oraz prywatnych przedsiębiorców i instytucji pozarządowych;
4. Wydzielanie i oznakowanie miejsc postoju dla uprawnionych osób niepełnosprawnych na parkingach i przy budynkach użyteczności publicznej;

5. Przestrzeganie przepisów ustawy Prawo budowlane w zakresie likwidacji barier architektonicznych przy nowo powstałych, remontowanych i modernizowanych obiektach;

Działanie Nr 2: Likwidacja barier komunikacyjnych i w komunikowaniu się.

Cel działania: Zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się, a tym samym aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i ułatwienie dostępu do Urzędu Gminy oraz innych jednostek w celu załatwienia formalności.

1. Udoskonalenie systemu transportu osób niepełnosprawnych.
2. Udostępnienie oraz ułatwienie komunikacji z Urzędem Gminy i jednostkami poprzez możliwość złożenia wniosku lub innego dokumentu za pomocą platformy e-PUAP oraz poczty elektronicznej.

Działanie Nr 3: Zwiększenie dostępu do edukacji.

Cel działania: Dążenie do wyrównywania szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji.

1. Systematyczne gromadzenie danych dotyczących liczby dzieci niepełnosprawnych wymagających specjalnych metod i form kształcenia;
2. Stworzenie możliwości integracji uczniów nauczanych indywidualnie ze środowiskiem rówieśniczym i ich uczestnictwa w życiu szkoły;
3. Systematyczne prowadzenie szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli;
4. Pomoc finansowa skierowana do osób niepełnosprawnych chcących zdobyć wykształcenie lub nowe kwalifikacje zawodowe w tym stypendia socjalne;
5. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym dojazdu zorganizowanego do placówek oświatowych;
6. Zapewnienie ciągłości kształcenia dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej na wszystkich poziomach edukacji;
7. Usuwanie barier w komunikowaniu się (ułatwianie w dostępie do komputerów i Internetu).

Działanie Nr 4: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

Cel działania: Poprawa poziomu przygotowania zawodowego i możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz tworzenie nowych i doskonalenie dotychczasowych instrumentów zwiększających możliwości osób niepełnosprawnych na rynku pracy.

1. Szkolenia dla osób niepełnosprawnych umożliwiające zdobycie dodatkowych kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowanie zawodowe;
2. Szkolenia dla pracowników zatrudniających osoby niepełnosprawne;
3. Zapewnienie wygodnego dostępu do informacji na temat możliwości aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych;
4. Podejmowanie działań umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączyć się w aktywne życie zawodowe poprzez organizację staży, pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe.

Działanie Nr 5: Organizacja i rozszerzenie dostępu do usług opiekuńczych w tym specjalistycznych, rehabilitacyjnych oraz usług socjalno – opiekuńczych.

Cel działania: Realizacja na terenie Gminy Świeszyno usług opiekuńczych tym specjalistycznych usług opiekuńczych oraz wspieranie procesu leczenia i rehabilitacji.

1. Zapewnienie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w domach osobom chorym, niepełnosprawnym pozbawionym opieki rodzinnej lub wsparcie rodziny w opiece nad osobą niepełnosprawną;
2. Utworzenie Środowiskowego Domu Samopomocy na terenie Gminy Świeszyno;
3. Rozszerzenie i dostosowanie usług opiekuńczych do potrzeb mieszkańców;
4. Pomoc finansowa w zakupie sprzętu specjalistycznego i rehabilitacyjnego lub jego bezpłatne udostępnienie;
5. Pomoc finansowa w uczestnictwie w turnusach rehabilitacyjnych;
6. Wspieranie procesu leczenia i rehabilitacji poprzez poradnictwo i wsparcie specjalistów w szczególności psychologa, pedagoga i pracowników socjalnych oraz samych osób niepełnosprawnych i członków ich rodzin;
7. Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez przyznanie pomocy na cele zdrowotne i socjalne;
8. Kierowanie i współfinansowanie pobytu osób niepełnosprawnych w domach pomocy społecznej nie mogącym samodzielnie funkcjonować;

9. Wykorzystanie pracy socjalnej w zakresie pomocy osobie niepełnosprawnej w usamodzielnianiu się, aktywizowanie do samodzielnego rozwiązania własnych problemów życiowych;

Działanie Nr 6: Integracja osób niepełnosprawnych.

Cel działania: zapewnienie rozwoju osobistego poprzez aktywny udział w życiu społecznym.

1. Udział osób niepełnosprawnych we wszelkiego typu wydarzeniach kulturalnych, sportowych i społecznych;
2. Wspieranie realizacji projektów i inicjatyw popularyzujących osiągnięcia osób niepełnosprawnych;
3. Propagowanie wiedzy o niepełnosprawności wśród dzieci i młodzieży poprzez pogadanki, warsztaty, pokazy filmowe;
4. Wspieranie twórczości artystycznej, kulturalnej, organizacja prezentacji, wystaw, występów;

Adresaci programu:

Program skierowany jest:

1. Do osób trwale i czasowo niepełnosprawnych i ich rodzin;
2. Jednostek samorządu terytorialnego;
3. Instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
4. Pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne;
5. Jednostek organizacyjnych gmin.

Instytucje wsparcia realizujące zadania na rzecz osób niepełnosprawnych.

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych mieszkańców Gminy Świeszyno będą realizowane przez przedstawicieli wielu instytucji, zarówno tych powołanych do pracy nad poprawą jakości życia osób niepełnosprawnych jak i tych, których działania skierowane są do ogółu mieszkańców. W proces poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych zaangażowane są m.in.:

1. Urząd Gminy Świeszyno;
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie;
3. Placówki oświatowe;

4. Placówki służby zdrowia;
5. Organizacje pozarządowe;
6. Parafie Gminy Świeszyno.

Oczekiwane rezultaty.

Gmina Świeszyno poprzez swoje jednostki organizacyjne koordynuje działania dążące do osiągnięcia założeń niniejszego programu. Te zorganizowane, kompleksowe działania władz publicznych oraz innych podmiotów, winny służyć kształtowaniu, poprawie oraz ochronie warunków i jakości życia oraz wzrostu statusu społecznego osób niepełnosprawnych. Ważną kwestią jest stworzenie funkcjonalnego oraz dostosowanego do potrzeb środowisk osób niepełnosprawnych systemu informacji, w szczególności zmiana postaw społeczeństwa, instytucji oraz samych osób niepełnosprawnych. Za istotny efekt realizacji projektu przyjmuje się również skoordynowanie i usprawnienie przepływu informacji kierowanych do osób niepełnosprawnych. Są to zarówno informacje bezpośrednio dotyczące niepełnosprawności, praw i obowiązków osób niepełnosprawnych, usług instytucji i organizacji pozarządowych oraz pozostałej tematyki związanej z niepełnosprawnością.

Finansowanie programu.

Gminny Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 – 2025 będzie finansowany z następujących źródeł:

1. Budżet państwa;
2. Środki własne gminy;
3. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
4. Środki Narodowego Funduszu Zdrowia;
5. Środki pomocowe Unii Europejskiej;
6. Udział własny beneficjentów;
7. Dotacje;
8. Współfinansowanie przez osoby fizyczne, prawne – sponsoring;
9. Środki organizacji pozarządowych.

Zasady monitorowania i ewaluacji Programu.

Nieodzownym elementem wdrażania Programu jest jego monitorowanie oraz ewaluacja. W związku z powyższym corocznie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie we współpracy z jednostkami współodpowiedzialnymi za realizację Programu będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji poszczególnych zadań, które przedłoży Radzie Gminy Świeszyno do końca lutego każdego roku.

Uzasadnienie

Opracowanie Gminnego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 - 2025 wynika z konieczności wyznaczenia celów oraz planowanych do realizacji działań w zakresie wsparcia osób niepełnosprawnych i poprawy ich sytuacji w społeczności lokalnej. Jest to istotnym elementem realizacji polityki społecznej, pod kątem zapewnienia tym osobom pełnoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym, rehabilitacji zawodowej i zatrudnieniu, a równocześnie przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu. Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest uzasadnione i niezbędne.